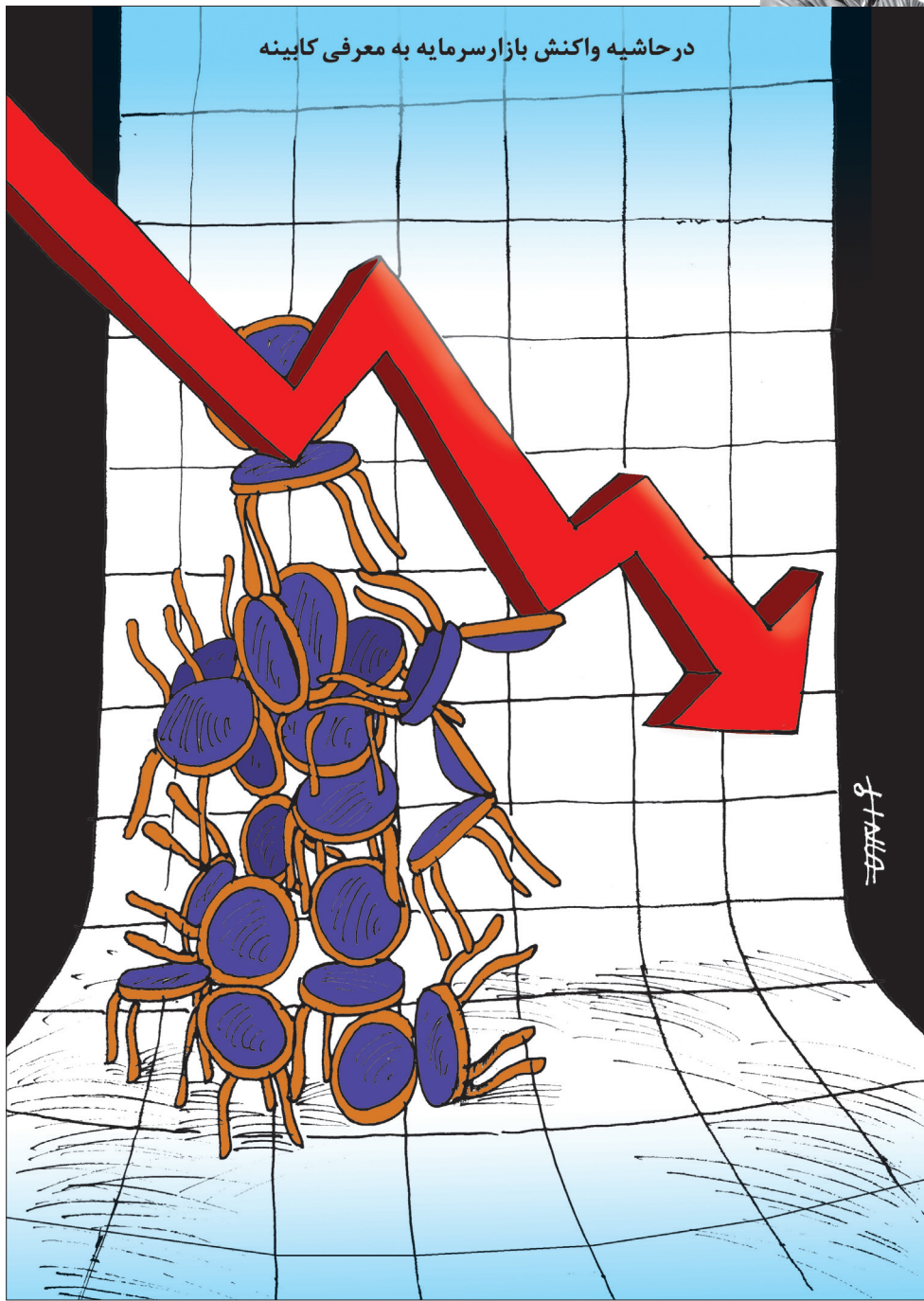

در حاشیه واکنش بازار سرمایه به معرفی کابینه

راهبری انتخاب نشده اند و وزرای پیشنهادی کشور، اطلاعات ورزش از جمله این افراد بودند. به نظر می آید که این افراد از ساز و کار دیگری پیروی می کنند. به باور این تحلیلگر سیاسی پزشکیان به دنبال کابینه‌ای بوده است که بتواند بخش های مختلف قدرت از جمله هسته سخت قدرت را با خودش همراه کند: «رئیس جمهور قبلاً هم تاکید کرده بود که من اهل دعوا کردن نبوده و به دنبال تعامل و تفاهم هستم. به نظر من باید کابینه پیشنهادی را از او پذیرفت اما بعضی از دوستان اصلاح طلب خیلی زود عصبانی شدند و با اینکه بیشتر از ۶۰ درصد کابینه کاملاً اصلاح طلب و از اصلاح طلبان قدیمی هستند اما برخی از اصلاح طلب ها از اینکه نتوانستند ۱۰۰ درصد کابینه را به خود اختصاص دهند، شاید اندکی بی تحملی به خرج دادند و در قالب توتیتر یا فضای مجازی به پزشکیان حمله کردند. از طرف دیگر شاهد بودیم که جریان اصولگرا هم از اینکه اصلاح طلبان با پزشکیان دچار چالش شده اند استقبال می کرد.» او تاکید می کند، کابینه پیشنهادی غیر قابل تحمل نیست و با اینکه ۱۰۰ درصد آن اصلاح طلب نباشند اما نوعی هماهنگی در کابینه وجود دارد: «به نوعی پزشکیان دنبال این بود که با نهادهای دیگر حکمیت دچار تضاد نشود. بالاخره افراد معرفی شده باید از مجلس رای اعتماد بگیرند و باید بتوانند با سایر قوای کشور کار کنند.» مهاجری به وضعیت مشارکت در انتخابات هم اشاره می کند: «با توجه به رای نه چندان بالای پزشکیان در مقایسه با رقیب او باید دوستان اصلاح طلب این موضوع را مورد توجه قرار داده و هضم کنند که کابینه ای که از آن به عنوان «کابینه وفای» نام برده می شود، بسیار متفاوت از کابینه ای حزبی است که ۱۰۰ درصد اعضای آن متعلق به یک تشکیلات باشند؛ نمی خواهم بگویم که دولت وفای باید دولتی ائتلافی باشد اما باید دولتی باشد که اهل دعوا نباشد. به نظر من تا الان رئیس جمهور توانسته است که چنین ترکیبی را فراهم کند.» این روزنامه نگار اصولگرا با اشاره به انتقادات فراوان مطرح و نحوه نسبت به برخی از وزرای معرفی شده می گوید: «این انتقادها باعث شد که رئیس جمهور در قالب یک توتیتر دولت خودش را عملگرا معرفی کرده و به منتقدان تاکید کند صبر کنند تا عملکرد دولت را ببینید و بعد اگر انتقادی داشتند مطرح کنند.» او مخاطب توتیتر پزشکیان را که لحنی دلجویی کننده داشت بیشتر افرادی می داند که در ۴۸ ساعت گذشته به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بیشترین حملات را متوجه او کرده اند؛ از جمله تشکیلات اصلاحات: «به نظر من خطاب پزشکیان بیشتر اصلاح طلبان بودند تا افراد دیگر.»

دیگر کسی نمی تواند اهل سنت را بی صندوق بیاورد

جلال جلالی زاده، فعال سیاسی اصلاح طلب و نماینده سندیج در مجلس ششم ام‌دل پری دارد از برخی وعده های عمل نشده: «در کابینه معرفی شده هیچ نشانی از اهل سنت نیست. طی ۴۵ سال گذشته هیچ اهل سنتی نتوانسته است به مقام وزارت برسد و از میان زنان هم یک نفر معرفی شده است.» او به هم میهن می گوید: «پزشکیان در سخنرانی های انتخاباتی به عدالت، استفاده از اقوام و مذاهب، زنان و جوانان و خلاصه

بی صدایان جامعه اشاره کرد. این مسئله باعث شد مردم ادبیات او را به شکلی دیگر تفسیر کنند. با توجه به تفاوت فکر پزشکیان و اینکه او در میان اقوام ایرانی کرد و آذری بزرگ شده است و از طرف دیگر با نگاه به دوران نمایندگی و وزارت او، مردم احساس کردند که پزشکیان با همان روحیه صادقانه تغییر مسیر نمی دهد و به وعده هایی که به مردم داده عمل می کند.» او ادامه می دهد: «هر چند در اوائل کار دولت، پزشکیان در معرفی دو نفر معاون، تشکیل شورای راهبری و تلاش برای استفاده از متخصصان در وزارت خانه ها و جاهای دیگر خوب حرکت کرد اما در معرفی کابینه آنچه است که خواست و مطالبه مردم و رای دهندگان به او بود، عمل نکرد.» این فعال سیاسی تاکید می کند: «برخی از افرادی که به عنوان اعضای کابینه معرفی شده اند، همسویا رای دهندگان به پزشکیان نبوده اند. در حالی که هر کس رای می دهد و از حزب، گروه و فردی حمایت می کند توقع دارد که حزب یا فرد مورد حمایت مطالباتش را برآورده کند. اما در ایران حزب قدرتمندی وجود ندارد که در برابر مردم احساس مسئولیت کرده و پاسخگو باشد. در انتخابات ما این فرد است که انتخاب می شود و فرد هم نمی تواند به تنهایی پاسخگوی همه باشد.» او به ترکیب و کارآمدی کابینه معرفی شده هم اشاره می کند: «برخی از افراد معرفی شده در سطح وزیر نیستند، برخی دیگر هم امیدی به آینده شان نیست؛ یعنی به زمان رای اعتماد گرفتن. برخی دیگر هم برای مردم شناخته شده نیستند. به نظر من پزشکیان فکر می کند چون خودش انسانی صادق و دل پاک است همه مانند او هستند، وعده هایی را که افراد مورد نظرش به او داده اند مبنی بر اجرایی کردن قول هایی که به مردم داده، باور کرده است.» نماینده مجلس ششم معتقد است که باید پزشکیان به جز مسئله مجلس به مردم و خواسته های آنها هم توجه می کرد و افرادی را که مدنظر و مورد تایید خود برای معرفی به کابینه بود را اعلام می کرد و در صورتی که مجلس با آنها مخالفت می کرد موضوع را به مردم اطلاع می داد: «رئیس جمهور می تواند مجلس را در برابر مردم قرار دهد و نه خود را. به نظر من این کابینه مورد رضایت حامیان و طرفداران پزشکیان نیست. به ویژه اهل سنت بسیار گلهمند و ناراضی هستند این در حالیست که اهل سنت ۵ میلیون رای به پزشکیان دادند و تعیین کننده موفقیت او در انتخابات بودند. به نظر من از این به بعد هیچ کس نمی تواند به این مردم رو انداخته و آنها را پای صندوق های رای بیاورد.» جلالی زاده این را هم می گوید که جلیلی با پزشکیان و دولت فعلی با دولت قبلی فرق می کند. نکته مهم آن است که مردم به یک دیدگاه، برنامه، حزب یا نظر رای می دهند، بنابراین فرد منتخب که امروز پزشکیان است باید نظرات مردم را مدنظر قرار دهد: «اشرایط انتخابات در ایران متفاوت و موانع بسیار و رئیس جمهور ۲۰ درصد از اختیارات را ندارد اما از آنجایی که رئیس جمهور بر اساس انتخابات مشخص می شود، فرد منتخب باید بر نظرات خود، تأمین خواسته های مردم بر سر کار آوردن افراد مورد تایید خود پافشاری کند زیرا در غیر این صورت هم پزشکیان و هم مردم ضرر خواهند کرد. عدم پافشاری بر مطالبات مردم باعث ناامیدی و بی اعتمادی مردم شده و جامعه به سمت سرنوشتی نامعلوم خواهد رفت.»

نخست وزیر همچین پرونده بازداشت شدگان خارجی در ایران را مطرح کرد و افزود که مراقبت های پزشکی لازم برای آنها بسیار حیاتی است. رهبران دو کشور توافق کردند که گفت و گو سازنده بین انگلیس و ایران به نفع هر دو کشور است. نخست وزیر افزود: تنها در صورتی می توان این اقدام را ادامه داد که ایران اقدامات بی ثبات کننده خود از جمله تهدید علیه افراد در بریتانیا را متوقف کند و به حمله روسیه به اوکراین کمک بیشتری نکند.»

مکالمه با برلین

دیگر تماس مهم پزشکیان و یک مقام سیاسی اروپایی، به تماس تلفنی میان صدراعظم آلمان و رئیس جمهور کشورمان بازمی گردد. **اولاف شولتس** طی تماس با پزشکیان، ضمن تبریک به او برای پیروزی در انتخابات خواستار کنترل تنش شد. به گزارش سایت ریاست جمهوری، «پزشکیان با تاکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران همواره خود را موظف به تبعیت از قوانین و مقررات بین المللی دانسته است، تصریح کرد: ایران ضمن استقبال از توسعه تعاملات با همه کشورها و تاکید بر حل مشکلات از طریق مذاکره، هرگز تسلیم فشار، تحریم، زورگویی و تجاوزگری نخواهد شد بلکه مطابق موازین بین المللی پاسخ به متجاوزین را حق خود می داند.» بر اساس گزارش، «صدراعظم آلمان همچنین برقراری صلح و امنیت در منطقه را از اولویت های رویکرد آلمان نسبت به غرب آسیا و جهان عنوان و بر ضرورت توقف فوری جنگ و خشونت در غزه و برقراری آتش بس در این منطقه تاکید کرد.»

نگرانی از آغاز جنگ

دلیل این تماس ها، افزایش چشمگیر تنش در خاورمیانه و ارتقاء بحران به یک سطح بالاتر است. اسرائیل در فروردین امسال به کنسولگری ایران در دمشق حمله کرد و پاسخ آن را نیز در جریان حمله ترکیبی موشکی - پهپادی ایران به خاک خود گرفت. عملیات وعده صادق این امید را ایجاد کرد که بازدارندگی میان ایران و اسرائیل تا حدی احیاء شده باشد. اما تل آویو از مدتی پیش از ترور هنیه در تهران، موجی از حذف مهره های مؤثر گروه های مقاومت را آغاز کرد. ترور هنیه نیز در همین مسیر انجام شد و این بازدارندگی را شکست.

با توجه به انتخاب تهران برای اجرای عملیات ترور هنیه، در همان زمان این تحلیل مطرح شد که اسرائیل قصد دارد پوست موز جنگ را در آستانه ورود رئیس جمهور به پاستور، زیر پای ایران قرار دهد و سیاست خارجی تنش زدایی تهران در دوره جدید را به شکست بکشاند. حمله مجدد اسرائیل که این بار در خاک ایران انجام شد، راه ها و خطرهایی را مقابل پای ایران قرار داده است. ابتدای وقوع این ترور، برخی چهره های تندرو داخلی از لزوم پاسخ ایران به اسرائیل و آمریکا به صورت همزمان خبر دادند چراکه معتقد بودند این ترور بدون چراغ سبز واشنگتن انجام نشده است. پایگاه ناوگان پنجم ایالات متحده در بحرین نیز به عنوان یک هدف مشروع معرفی می شد. این موج خیلی زود از بین رفت و تمرکز روی اصل پاسخ ایران و وقوع انتقام قرار گرفت.

در حال حاضر تحلیل ها و برآوردها حاکی از آن است که ایران این حمله را به صورت قطعی انجام می دهد. با توجه به کنش و واکنش حمله اسرائیل به کنسولگری و عملیات وعده صادق از سوی ایران که در نهایت مانع از ترور رهبر سیاسی حماس در تهران نشد، یکی از نگرانی ها، آغاز زنجیره ای از اقدامات متقابل میان دو طرف و گروه های نیابتی ایران است. نگرانی بعدی، به مسئله شدت پاسخ ایران باز می گردد. مشخص نیست که ایران در پاسخ به عملیات اسرائیل، سناریوی نظامی نوشته یا دست به اقدام امنیتی علیه تل آویو خواهد زد. سناریوی نظامی نگرانی های خاص خود را به وجود آورده و در جریان سناریوی امنیتی نیز، مشخص نیست که برای انتقام هنیه چه شخص یا مکانی هدف حمله قرار می گیرد. با توجه به اینکه شنیده می شود اسرائیل هر اقدامی را بار دیگر پاسخ خواهد داد، ادامه این دور زد و خورد مورد توجه قرار گرفته است که در بدترین حالت به جنگ مستقیم منجر شود.

نفع اسرائیل از آغاز جنگ

تحلیلگران معتقدند که در حال حاضر، ایران، اروپا و آمریکا در کاهش تنش خاورمیانه منافع مشترک دارند اما دولت راست افراطی اسرائیل منافع خود را در ادامه جنگ حداقل تا انتخابات پیش روی آمریکا جست و جو می کند. نگرانی مشترک آمریکا و اروپا مسئله روسیه و اوکراین، نگرانی اختصاصی آمریکا نیز رقابتش با چین و تلاشش به تمرکز بر آن حوزه است. برخی ناظران معتقدند که در حال حاضر روسیه و اسرائیل از تمرکز بحران و بازیگران بین المللی بر خاورمیانه سود می برند؛ روسیه به دلیل عدم تمرکز کامل آمریکا و اروپا روی مسئله اوکراین و اسرائیل بابت به شکست شکاندن سیاست خاورمیانه ای بایدن و تاثیرگذاری بر کمپین انتخاباتی کامالا هریس، افزایش فشار بر ایران و جلب حمایت های بیشتر. امنیت اسرائیل به حمایت های خارجی گره خورده و آمریکا و اروپا نیز به حفظ موجودیت این رژیم و دفاع از آن در یک جنگ گسترده مستقیم متعهد هستند. بنابراین منافع مشترک آنان با ایران در آرامش خاورمیانه، به معنای اینکه طرف ایران هستند، نیست بلکه مهر تائیدی بر تلاش برای جلوگیری از آغاز یک جنگ گسترده مستقیم منطقه ای با محوریت ایران و اسرائیل است که آن ها را هم به طور قطعی درگیر می کند. بنابراین، از تجمیع نظرات کارشناسان و کنار هم گذاشتن اخبار می توان نتیجه گرفت که کشورهای اروپایی تلاش می کنند این تنش را با تلاش برای منصرف کردن ایران از واکنش به حمله اسرائیل، کنترل کنند.

دوراهی ایران

ایران از یک طرف هدف حمله قرار گرفت و اقتدار امنیتی اش با ترور یکی از مهم ترین شخصیت های فلسطینی در یک منطقه حفاظت شده به چالش کشیده شد. اگر پاسخی به این عملیات ندهد، این گمانه وجود دارد که اسرائیل جلوتر بیاید و اگر پاسخی در خور بدهد که بحران این تجاوز آشکار اسرائیل باشد، بار دیگر واکنش آن ها را به دنبال داشته و بحران آفرین باشد. نگرانی دیگر، تاثیرگذاری این بحران بین تهران و تل آویو بر مسئله آتش بس غزه و پایان دادن به جنگی است که گفته می شود دو درصد جمعیت این باریکه در آن کشته شدند.

نگاه روزنامه نگار

نیک بگوئیم و میل به باطل نکنیم

رضا رئیسی

روزنامه نگار و تحلیلگر سیاسی

ادبیات فارسی مملو از نکات نغز و عبارات دل انگیزی است که به موجزترین شکل ممکن و با لطیف ترین تعبیر، معنا و مفاهیمی که گنجایش چندین و چند کتاب دارد در خود نهانده و به مخاطب عرضه می کند؛ از آن جمله است: «هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد.»

پس از معرفی کابینه چهاردهم توسط رئیس جمهوری به مجلس شورای اسلامی، هنوز جوهر مهر و امضای پزشکیان بر پای نامه خشک نشده بود، سیل انتقادات بی محابا به راه افتاده و موج عظیم مخالف خوانی، سونامی طور در فضای شبکه های اجتماعی طنین انداز شد؛ اتفاقی که بخشی از آن قابل انتظار بود و هر کابینه ای در هر برهه زمانی و توسط هر فردی با هر جنبش و آرا پشی که معرفی شده و می شود خواهد شد، بالاخره منتقدان و گلایه کنندگانی دارد و این، یک امر طبیعی و بدیهی است.

اما این حجم از مخالف خوانی حقیقتاً بهت آور و غیر منظره بود. در فرهنگ عمومی و بافت و ریشه های تربیتی ما به واسطه آموزه های تاریخی و مذهبی نگاه صفر و صدی همواره جاری و ساری بوده که از آن بانگاه افراطی و تفریطی هم یاد می شود. تاریخ ما مملو از واکنش های تند و هیجانی در گستره فرهنگی و اجتماعی و حال این روزها سیاسی است که به لطف شبکه های اجتماعی نیز دامن گسترانیده و چنین بازخورد های رقمی خورد.

هنوز ۲۰ روز از تنفیذ رئیس دولت نگذشته و او با تیم قبلی مشغول رتق و فتق امور است و در اولین گام کابینه را خوب یا بد! به مجلس معرفی کرده است که عده ای از پیشیمانی و یأس و ناامیدی سخن می گویند؛ حال آنکه نه دیکته ای نوشته شده و نه خطی نگاشته که درست و غلط آن را بگیریم!

این، البته به معنای آن نیست که نقد و نقادی وارد کنیم و مطالبه گری را منفی بدانیم، بلکه سخن آن است که امکانات و مقدرات را ببینیم، شرایط کشور را و وضعیت طی شده را بسنجیم، ساخت قدرت سیاسی و بازیگران منفی و مختلف آن را مدنظر قرار دهیم، حتی اثرات زیست سنجی کنیم و ووری و تفوی و پزشکیان در این برهه را لحاظ کنیم و آنگاه عطف به همه این جهات نسخه بنویسیم و انتقاد و گلایه کنیم.

نمی شود که از بیرون دایره و تشک با خیال راحت و طیب خاطر و بدون ملاحظات و قبض و بسط های رایج و مرسوم سپهر غامض و پیچیده سیاست، بگوئیم که چرا فلان گزینه ایده آل و کارآمد و همسوا فاعل و نظر ما بر مسند قرار نگرفته و به عنوان وزیر معرفی نشده و کسی معرفی گشته که از جناح رقیب و ناهمسوا با گفتمان پزشکیان است و در لیست کابینه جای گرفته است. حداقل برای رئیس جمهوری که به او اعتماد کرده ایم و بر رأس هرم اجرایی نشاندیم، این حق و قوه تشخیص و تحلیل را قائل باشیم که پس از عمری کشمگری در فضای سیاسی کشور، فضا را شاید بیشتر و بهتر از ما بشناسد، به ضرورت ها و اقتضائات آن اشراف بیشتری داشته باشد و البته بهتر و بیشتر از همه ما دلسوز موفقیت و کارآمدی دولت خود باشد و نخواهد که در همین وهله آغازین کمیت دولتش در انجام وظیفه و رتق و فتق امور کشور در این شرایط حساس و در منظر افکار عمومی لنگ بزند.

پس سعی کنیم در بیان انتقادات جانب میانداری نگه داریم، به منتخب خود اعتماد کنیم و فرصت و مجال پیشبرد برنامه ها را عطف به گزینش و انتخاب او بدهیم، بی گمان فرصت نقد و نقادی و یاد ای ناکرده ناامیدی و پیشیمانی، فوت نمی شود و همیشه قابل استحصال است و سوخت و سوز ندارد.

از طرف دیگر، البته یک نکته را نیز باید به رئیس جمهوری محترم متذکر شد و آن این است که پدید آمدن چنین موج منفی و ناهمسازی نسبت به معرفی کابینه در شبکه های اجتماعی، بخش عمده اش به این مهم بازمی گردد که دولت چهاردهم هیچ برنامه راهبردی و کنش سازنده با حداقل بُرد و اقبال کنندگی را در دستور کار نداشته و این صحنه و عرصه مهم و حیاتی را به کل واگذاشته است!

نمونه آنکه دکتر مسعود پزشکیان بعد از موج عظیم انتقادات ۴۸ ساعته و نیز یک استعفای تکان دهنده و پرطنین، با نگرارش یک پست در شبکه اجتماعی ایکس، با مخاطبان و مردم سخن گفت. گویی که ایام انتخابات است و حال آنکه دولت ابزارهای رسانه ای عریض و طویل و پربسامدی دارد که وظیفه ای جز کاپردازی رسانه ای دولت هم ندارد و عملاً خروجی آنان هیچ بوده است. حتی خود رئیس جمهوری نیز طی این مدت کمترین بروز و ظهور رسانه ای را داشته و در مجامع عمومی ظاهر شده و یاد دیدار های محدودی که می توانست انجام پذیرد، با مردم حرف زده است. نقل است که می گویند: یا شما روایت خود را می گویند یا برای شما روایت را می گویند! همه ملاحظات امنیتی و سیاسی با روحیات خاص مسعود پزشکیان را می دانیم؛ اما همه آنها توجیه بی عملی و فقدان رویکرد رسانه ای سازنده نمی شود و نمی تواند دولت را در مسیر پرفراز و نشیب پیش رویاریگر باشد.